

УДК 378.091.3:373.5.011.3–051:74

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2019.23.183292>

**ЯО ПЕЙЧАНЬ**

ORCID ID 0000-0002-8611-3756

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, м. Київ

## **КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОГО ІНТЕРЕСУ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА**

У статті розкриваються сутність і структура поняття «професійний інтерес майбутнього вчителя хореографічного мистецтва», здійснюється аналіз різних точок зору вчених на трактування структури зазначеної дефініції.

**Ключові слова:** професійний інтерес; педагогічна діяльність; структура; вчитель хореографії

**Постановка проблеми в загальному вигляді та вказівка на її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.** Специфіка діяльності вчителя хореографічного мистецтва містить широкий спектр факторів, що обумовлюють її результативність та ефективність, які детермінують необхідність інтеграції двох видів підготовки (професійно-педагогічної та професійно-спеціальної).

Учитель хореографічного мистецтва не тільки фахівець в галузі хореографії, постановник танців, балетмейстер, він також виступає у ролі педагога і наставника, яка обумовлює особливості формування його професійно значущих якостей. Отже, досконале володіння вчителем хореографічного мистецтва психолого-педагогічними знаннями і навичками, у поєднанні з глибокими знаннями змісту предмета, вмінням застосовувати педагогічні технології, володінням педагогічною технікою, його здатністю розуміти педагогічні цілі, втілювати їх на практиці, прагненням до самовдосконалення в повинно переплітатися з системою професійних знань, майстерним володінням методикою викладання хореографічного мистецтва, все це і складає особливості діяльності учителя хореографічного мистецтва.

**Аналіз найвагоміших публікацій,** у яких започатковано розв'язання досліджуваної проблеми й на які спирається автор. Результати аналізу наукової літератури свідчать про те, що теоретико-методичні та практичні основи формування професійного інтересу майбутніх фахівців відображені у наукових доробках таких учених, як М. Агапова, Л. Божович, С. Бондаренко, М. Гамезо, О. Гришукова, О. Мазіна, В. М'ясищев, О. Шаповал та ін. Особливості інтересу до обраної професії та його зміст розглядають А. Кухарчук, В. Лях, М. Солдатенко, А. Широкова. Структуру професійного інтересу майбутніх учителів досліджують Т. Гайкова, Т. Калініна, Л. Кацова, В. Комеліна, В. Кузьмін, О. Скляр, Л. Смерчак, С. Сусоколов, А. Штифурак, О. Чернікова та ін.

Вирішення досі не вирішених аспектів розглядуваної проблеми, яким і присвячено цю статтю. Таким чином, у педагогіці накопичений великий досвід теоретичного обґрунтування професійного інтересу. Але, незважаючи на певну ступінь теоретичної розробленості проблеми, необхідно відзначити, що недостатньо вивчена специфіка формування професійного інтересу майбутніх учителів хореографічного мистецтва, неповною мірою розкриті можливості дисциплін педагогічної підготовки, шляхи і засоби, що використовуються в цілях формування інтересу до професійної діяльності вчителя хореографічного мистецтва, оскільки озброєння студентів знаннями з дисциплін предметного блоку визнається основним, що визначає успіх їхньої майбутньої практичної діяльності.

Водночас, як свідчить практика, майбутні учителі хореографічного мистецтва, у переважній більшості, мають недостатній рівень сформованості професійного інтересу до педагогічної діяльності, нерідко у багатьох студентів не тільки не закріплюється професійний інтерес до неї, але, навпаки, до випускного курсу він становиться менш вираженим. Причина в тому, що ряд абітурієнтів, обираючи спеціальність, не мають виразно обґрунтованої мотивації вибору педагогічної професії.

Таким чином, можна виокремити існуючі суперечності між:

– збільшеною потребою суспільства у фахівцях, здатних підвищити якість хореографічної освіти, і недостатнім рівнем сформованості професійного інтересу випускників навчальних закладів мистецького спрямування до педагогічної діяльності;

– необхідністю підвищення ефективності процесу формування професійного інтересу майбутніх учителів хореографічного мистецтва до педагогічної діяльності і недостатньою теоретичною розробленістю даної проблеми;

– можливостями дисциплін педагогічного блоку підготовки у формуванні професійного інтересу майбутніх учителів хореографічного мистецтва і їх реалізацією в практиці роботи вищої педагогічної школи.

Слід наголосити, що у науково-практичних дослідженнях також недостатньо розроблена проблема компонентної структури професійного інтересу майбутніх учителів хореографічного мистецтва до педагогічної діяльності, що дозволило виділити її в окреме дослідження, висвітлення результатів якого і є **метою** нашої статті.

**Вклад основного матеріалу** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Професійний інтерес вчителя хореографічного мистецтва, за своєю сутністю, є й інтересом педагогічним, а отже, за змістом є більш широким поняттям, яке включає в себе не тільки інтерес до професії хореографа, але й інтерес до педагогічної діяльності. Таким чином, професійний інтерес майбутніх учителів хореографічного мистецтва формується на основі інтересу до професії вчителя, що пов'язано з розумінням сутності педагогічної професії, з активною участю особистості в педагогічній діяльності.

Вивчення психолого-педагогічної літератури з даної проблеми свідчить, що існують різні погляди на структуру поняття «професійний інтерес», які викликані складністю його функціональної природи.

Так, Л. Йовайша (1971) виділяє в структурі професійного інтересу такі компоненти як: допитливість, позитивне емоційне ставлення до певного предмету, соціальну установку до даної сфери діяльності, вольове зусилля діяти в галузі, що цікавить особистість, потреба в засвоєнні професійних знань і навичок, потреба в підвищенні кваліфікації.

На підставі аналізу наукової літератури А. Мордовська (2013) приходять до висновку, що структура професійного інтересу, яка складається з трьох компонентів – пізнавального, емоційного і вольового – «не відображає дієвої позиції учнів в оволодінні професійною діяльністю» (с. 187). У своєму дослідженні вона розглядає структуру, що включає чотири компоненти: пізнавальний, емоційний, вольовий і потребово-діяльнісний.

С. Сусоколов та В. Комеліна (2011) у структурі феномена «професійний інтерес» також виділяють три основних компоненти: емоції, інтелектуальний, вольовий. Обґрунтовуючи важливість кожного компонента, автори зазначають, що емоції пов'язані з позитивним ставленням до професії, до людей даної професії. Він виражається в переживаннях, в оцінці діяльності як самого індивіда, так і інших, у перспективі роботи. Інтелектуальний компонент відіграє значну роль в розумінні значення і сенсу професійної діяльності, що виступає в якості передумови інтересу. Вольовий компонент відіграє велику роль в подоланні негативних емоцій в пошуку вирішення трудових питань (с. 182-183).

Подібні висновки знаходимо у роботі Т. Гайкової (2018). Так, автор пропонує структуру професійного інтересу, що складається з таких взаємопов'язаних і взаємозалежних компонентів, як: пізнавальний, емоційно-вольовий та потребово-діяльнісний. Пізнавальний компонент передбачає більш глибоке знайомство учнів зі змістом професійної діяльності. Емоційно-вольовий компонент характеризує їх позитивне ставлення до певного роду діяльності і прагнення до подолання труднощів у процесі оволодіння професією. Потребово-діяльнісний компонент містить не тільки потребу в конкретній діяльності, а й активність в оволодінні професією.

За Л. Каловою (2005) структура професійного інтересу майбутніх учителів являє собою сукупність чотирьох взаємопов'язаних компонентів: мотиваційного, інтелектуального, вольового та емоційного (с. 6).

Концепція Л. Кацової стала підставою для О. Скляр (2013) щодо визначення структури професійного інтересу майбутнього вчителя музики. Враховуючи особливості педагогічної діяльності майбутнього фахівця, автор також бачить у структурі професійного інтересу мотиваційний, інтелектуальний, вольовий та емоційний компоненти.

Спираючись на дослідження В. Алексєєва та О. Худайберганова, виводить структуру професійного інтересу студентів педагогічних училищ А. Штифурак (2005), яка складається з предметно-змістового, інтелектуального, мотиваційно-емоційного та вольового.

О. Гришукова (2013) та О. Мазіна (2015) поділяють точку зору В. Арнаутова (1995), який виділяє групи проявів професійного інтересу в діяльності: прояв у пізнавальній діяльності, що виражається в прагненні до набуття професійних знань, обізнаності щодо змісту професії; прояв в емоційно-вольовій сфері особистості, що виражається в позитивному ставленні до даного виду діяльності, усвідомлення її суспільної значимості, в прагненні досягти високих результатів; прояв у практичній діяльності, що виражається в прагненні до перевірки здібностей, бажання самореалізуватися у професії тощо. Автори доходять висновку що при такому підході чітко простежуються структурні компоненти професійного інтересу: пізнавальний (когнітивний), емоційний, вольовий, потребово-діяльнісний.

О. Чернікова (2006) професійний інтерес студентів до педагогічної діяльності розглядає як інтегративну характеристику особистості, що включає в себе емоційно-пізнавальне і ціннісно-цільове ставлення до педагогічної діяльності, що характеризується вольовою активністю в розвитку здібностей і професійно-особистісних якостей майбутнього педагога. Структура за О. Черніковою містить вольовий, емоційно-мотиваційний, потребово-діяльнісний та пізнавальний компонент.

М. Солдатенко (2007) виводить структуру професійного інтересу з п'яти компонентів: предметно-змістовий, інтелектуальний, мотиваційно-емоційний і вольовий.

М. Агапова (2008) також розширює структурну палітру професійного інтересу до п'яти компонентів: мотиваційний, змістовий, емоційно-регулятивний, практичний та результативний компоненти.

Як бачимо, у науковій літературі переважає чотирикомпонентна структура професійного інтересу де в різних варіаціях представлені емоційний, мотиваційний, інтелектуальний і вольовий компоненти. Однак, на нашу думку, ці компоненти не повною мірою відображають сутність феномену «професійний інтерес майбутнього вчителя хореографічного мистецтва до педагогічної діяльності». Ми пропонуємо дещо іншу структуру цього феномену. Так, зайвим видається мотиваційний компонент: якщо є інтерес, то немає потреби говорити про мотивацію – вона є а ргіогі. Разом з тим, на наш погляд, в зв'язку з викладеним вище, важливою складовою професійного інтересу до педагогічної діяльності є когнітивно-пізнавальний компонент. Крім того, структуру варто доповнити емоційним і поведінковим компонентами. Вольовий компонент при наявності інтересу також не суттєвий, але можливе його об'єднання з емоційним. Емоційно-вольовий компонент демонструє ставлення особистості до певної діяльності, тому він не може бути не представлений в структурі інтересу до професії. У свою чергу, ставлення особистості до певної діяльності виявляється насамперед у поведінці, вчинках і стилі взаємодії з навколишньою дійсністю.

Врахування представлених досліджень, дозволяє нам трактувати професійний інтерес майбутнього вчителя хореографічного мистецтва як активно-позитивне ставлення до педагогічної діяльності, пов'язане з бажанням нею займатися, яке виникає і формується в процесі цієї діяльності і проявляється у пізнавальній, емоційній, вольовій активності та поведінковій активності студента. Спираючись на результати проведеного аналізу, ми вважаємо правомірним виділити в структурі професійного інтересу до педагогічної діяльності майбутнього вчителя хореографії три взаємопов'язані компоненти: когнітивно-пізнавальний, емоційно-вольовий та поведінково-діяльнісний.

Когнітивно-пізнавальний компонент професійного інтересу до педагогічної діяльності майбутнього вчителя хореографії обумовлений прагненням глибше дізнатися про її зміст, значення і сенс для подальшої професійної діяльності. Він базується на знаннях, уміннях та навичках, які є фундаментом хореографічно-педагогічної підготовки. У якості першої необхідності тут виступає потреба в інформації, розвитку себе як суб'єкта педагогічної діяльності.

Розглядаючи структуру професійного інтересу під таким кутом зору ми підкреслюємо перевагу інтелектуального аспекту у його зв'язку з позитивним емоційним станом, оскільки виникнення професійного інтересу до педагогічної діяльності майбутнього вчителя хореографічного мистецтва починається з прояву позитивних емоцій щодо його майбутнього роботи.

Характеризуючи емоційно-вольовий компонент, ми виходили з того факту, що емоції, як фон діяльності особистості, є одним з головних факторів визначення успішності виконання професійної діяльності. Тому вважаємо, що емоційне ставлення майбутнього вчителя хореографії до педагогічної діяльності відбивається в почутті задоволеності результатами цієї діяльності, захопленості нею, позитивному ставленні до професії, впевненості в правильному її виборі, передбачає схильність до педагогічної діяльності, бажання особистісного розвитку тощо.

Продуктивним вважаємо поєднання емоційного і вольового компонентів, оскільки вольовий компонент виступає регулятором в емоційних переживаннях. З іншого боку, стійкий професійний інтерес, активізуючи всі психічні властивості особистості, допомагає долати труднощі, сприяє вихованню вольових якостей особистості, допомагає розставити ціннісні орієнтири студентів на етапі професійної підготовки. Отже, якщо в емоційному елементі емоційно-вольового компоненту закладено позитивне ставлення до педагогічної діяльності, впевненість у правильності її вибору, задоволеність вибором то вольовий елемент відіграє провідну роль у внутрішній мобілізації майбутнього вчителя хореографії. Він передбачає наполегливість, впевненість у подоланні труднощів у процесі опанування педагогічною діяльністю, а найважливіше – цілепокладання. Якщо мета ясно сформована, то особистість, яка прагне її досягнення, здатна подолати будь-які труднощі. В рамках освоєння професії вчителя хореографічного мистецтва більшої значущості набуває характер цілей, які ставлять перед собою фахівці. Щоб бажана мета була досягнута, вона повинна мати достатній рівень спонукальної сили і спрямовувати особистість до її реалізації. Таким чином, для подолання різного роду труднощів, з якими стикаються майбутні учителі хореографічного мистецтва у процесі оволодіння педагогічними знаннями та вміннями, необхідна наявність навичок вольового самоконтролю.

Поведінково-діяльнісний компонент включає як і потребу особистості в педагогічній діяльності, так і активність в оволодінні професією, що проявляється в практичній діяльності, виражається в прагненні до проби сил, перевірки здібностей, бажанні самореалізуватися в обраній професії тощо. Даний компонент є системоутворюючим в структурі професійного інтересу майбутнього вчителя хореографії.

Структура професійного інтересу майбутнього вчителя хореографії до педагогічної діяльності представлена на рисунку 1.

**Висновки** з дослідження та перспективи подальшої розробки цього тематичного напрямку. Цілком очевидно, що при підготовці майбутніх учителів хореографічного мистецтва до практичної діяльності найважливішим завданням є не тільки озброєння їх фаховими знаннями, вміннями і навичками, а й формування професійного інтересу до педагогічної діяльності, оскільки у нашому розумінні висококваліфікований фахівець-хореограф мусить бути глибоко обізнаним не тільки у професійній (хореографічній) площині, а й мати певний багаж знань у галузі педагогіки.



Рис. 1. Структура професійного інтересу майбутнього вчителя хореографії до педагогічної діяльності

Професійний інтерес до педагогічної діяльності – це одна зі сторін спрямованості особистості майбутнього вчителя хореографічного мистецтва, його життєва позиція, яка виступає провідним фактором у його професійному становленні і є стійкою якістю, яка визначає активність у навчанні, ініціативу в постановці пізнавальних цілей, внутрішнє спонукання до педагогічної діяльності як органічного елементу майбутньої професії.

#### Список використаних джерел

- Агапова, М. Б. (2008). *Формування професійних інтересів учнів професійно-технічних навчальних закладів у процесі фахової підготовки*. (Дис. канд. пед. наук). Житомирський державний університет ім. Івана Франка. Житомир.
- Арнаутов, В. В. (1995). *Развитие интереса к профессии учителя у студентов педколледжа в условиях учебно-научно-педагогического комплекса*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Волгоград.
- Гайкова, Т. П. (2018). Формирование профессионально-педагогического интереса будущих учителей начальных классов. *Мир науки*, 6, 2. Взято с <https://elibrary.ru/item.asp?id=35215273>.
- Гришукова, О. В. (2013). Сущность и структура понятия профессиональный интерес. *Вестник Шадринского педагогического университета*, 2, 43-51.
- Йовайша, Л. А. (1971). Валидность описи профессиональных интересов учащихся *Материалы IV Всесоюзного съезда общества психологов* (с. 107-108). Тбилиси.
- Кацова, Л. І. (2005). *Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків.
- Мазина, О. Н. (2015). *Технология развития профессионального интереса у студентов профессиональной образовательной организации*. Инновационные педагогические технологии: материалы II Международной научной конференции (с. 164-170). Казань: Бук. Взято с <https://moluch.ru/conf/ped/archive/150/8044/>.
- Мордовская, А. В. (2013). *Основы профориентологии: учеб. пособ. для бакалавров*. Москва: Юрайт.
- Скляр, О. О. (2013). Компонентна структура розвитку професійного інтересу майбутнього вчителя музики. *Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки: матеріали III щорічної Всеукр. наук.-практ. конф.* (с. 148-152). Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ. Взято з <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1923/>.
- Солдатенко, М. М. (2007). *Теоретико-методологічні основи розвитку самостійної пізнавальної діяльності майбутнього вчителя*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ.
- Сукоколов, С. С., Комелина, В. А. (2011). Сущность и содержание профессионального интереса будущего учителя технологии и предпринимательства. *Вестник Чувашского государственного педагогического университета им. И. Я. Яковлева*, 3-2, 180-184.
- Черникова, О. В. (2006). *Формирование профессионального интереса к педагогической деятельности у студентов вуза*. (Дис. канд. пед. наук). Великий Новгород.
- Штифурак, А. В. (2005). *Формування професійних інтересів студентів педагогічних училищ у процесі вивчення іноземних мов*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Інститут вищої освіти АПН України. Київ.

#### References

- Aharpova, M. B. (2008). *Formuvannia profesiinykh interesiv uchniv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv u protsesi fakhovoi pidhotovky* [Formation of professional interests of students of vocational schools in the process of

*professional training*]. (PhD diss.). Zhytomyrskyi derzhavnyi universytet im. Ivana Franka. Zhytomyr [in Ukrainian].

- Arnautov, V. V. (1995). *Razvitie interesa k professii uchitelia u studentov pedkolledzha v usloviakh uchebno-nauchno-pedagogicheskogo kompleksa* [The development of interest in the profession of teacher among students of the college in the conditions of the educational-scientific-pedagogical complex]. (Extended abstract of PhD diss.). Volgograd [in Russian].
- Chernikova, O. V. (2006). *Formirovanie professionalnogo interesa k pedagogicheskoi deiatelnosti u studentov vuza* [Formation of professional interest in pedagogical activity among university students.]. (PhD diss.). Velikii Novgorod [in Russian].
- Gaikova, T. P. (2018). Formirovanie professionalno-pedagogicheskogo interesa budushchikh uchitelei nachalnykh klassov [Formation of professional and pedagogical interest of future primary school teachers.]. *Mir nauki* [World of Science], 6, 2. Retrieved from <https://elibrary.ru/item.asp?id=35215273> [in Russian].
- Grishukova, O. V. (2013). Sushchnost i struktura poniatia professionalnyi interes [The essence and structure of the concept of professional interest.]. *Vestnik Shadrinskogo pedagogicheskogo universiteta* [Bulletin of the Shadrinsk Pedagogical University], 2, 43-51 [in Russian].
- Iovaisha, L. A. (1971). Validnost opisi professionalnykh interesov uchashchikhsia [The validity of the list of professional interests of students]. *Materialy IV Vsesoiuznogo sezda obshchestva psikhologov* [Materials of the IV All-Union Congress of the Society of Psychologists] (p. 107-108). Tbilisi [in Russian].
- Katsova, L. I. (2005). *Formuvannia profesiinoho interesu u maibutnikh uchyteliv u protsesi pedahohichnoi praktyky* [Formation of professional interest in future teachers in the process of pedagogical practice.]. (Extended abstract of PhD diss.). Kharkivskiy natsionalnyi pedahohichnyi un-t im. H. S. Skovorody. Kharkiv [in Ukrainian].
- Mazina, O. N. (2015). Tekhnologiya razvitiia professionalnogo interesa u studentov professionalnoi obrazovatelnoi organizatsii [Technology for the development of professional interest in students of a professional educational organization.]. *Innovatsionnye pedagogicheskie tekhnologii* [Innovative pedagogical technologies]: materialy II Mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsii (p. 164-170). Kazan: Buk. Retrieved from <https://moluch.ru/conf/ped/archive/150/8044/> [in Russian].
- Mordovskaia, A. V. (2013). *Osnovy proforientologii* [Fundamentals of vocational guidance]: ucheb. posob. dlia bakalavrov. Moskva: Iurait [in Russian].
- Skliar, O. O. (2013). Komponentna struktura rozvytku profesiinoho interesu maibutnoho vchytelia muzyky [Component structure of professional interest development of future music teacher]. *Doslidzhennia molodykh uchenykh u konteksti rozvytku suchasnoi nauky* [Research of young scientists in the context of the development of modern science: materials III annual All-Ukrainian.]: materialy III shchorichnoi Vseukr. nauk.-prakt. konf. (pp. 148-152). Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka. Kyiv. Retrieved from <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1923/> [in Ukrainian].
- Soldatenko, M. M. (2007). *Teoretyko-metodolohichni osnovy rozvytku samostiinoi piznavalnoi diialnosti maibutnoho vchytelia* [Theoretical and methodological foundations of the future teacher's independent cognitive activity development.]. (Extended abstract of D diss.). In-t pedahohiky i psykhohii prof. osvity APN Ukrainy. Kyiv [in Ukrainian].
- Susokolov, S. S., & Komelina, V. A. (2011). Sushchnost i sodержanie professionalnogo interesa budushchogo uchitelia tekhnologii i predprinimatelstva [The essence and content of the professional interest of the future teacher of technology and entrepreneurship.]. *Vestnik Chuvashskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta im. I. Ia. Iakovleva* [Bulletin of the Chuvash State Pedagogical University named after I. Ya. Yakovleva, 3-2, 180-184], 3-2, 180-184 [in Russian].
- Shtyfurak, A. V. (2005). *Formuvannia profesiinykh interesiv studentiv pedahohichnykh uchylshch u protsesi vychennia inozemnykh mov* [Formation of professional interests of students of pedagogical schools in the process of learning foreign languages]. (Extended abstract of PhD diss.). Instytut vyshchoi osvity APN Ukrainy. Kyiv [in Ukrainian].

#### YAO PEISHAN

M.P.Dragomanov National Pedagogical University, Kyiv, Ukraine

#### COMPONENT STRUCTURE OF PROFESSIONAL INTERESTS TO THE PEDAGOGICAL ACTIVITIES OF FUTURE TEACHERS OF HOREOGRAPHIC ARTS

The article reveals the essence and structure of the concept of "professional interest of the future teacher of choreographic art". Different points of view of scientists on the interpretation of the structure of professional interest are offered.

It is emphasized that the specificity of the activity of the teacher of choreographic art contains a wide range of factors that determine its effectiveness and effectiveness, which determine the necessity of integration of two types of training (vocational and professional and specialist). The teacher of choreographic art is not only a specialist in the field of choreography, the director of dances, the choreographer, he also acts as a teacher and mentor, which determines the peculiarities of the formation of his professionally significant qualities.

It is emphasized that in pedagogy accumulated a great experience of theoretical substantiation of professional interest. But despite a certain degree of theoretical elaboration of the problem, it should be noted that the specificity of forming the professional interest of future teachers of choreographic art is not sufficiently studied, the possibilities of pedagogical training disciplines, ways and means used for the purpose of forming interest in the professional activity of the teacher of choreographic art are not fully understood.

It is noted that in the scientific-practical research also the problem of the component structure of the professional interest of future teachers of choreographic art to pedagogical activity is insufficiently developed, which allowed to highlight it in a separate study, the coverage of which results is the purpose of our article.

The professional interest of the teacher of choreographic art, by its very nature, is also a pedagogical interest, and therefore the content is a broader concept, which includes not only interest in the profession of choreographer, but also interest in pedagogical activity. Thus, the professional interest of future teachers of choreographic art is formed on the basis of interest in the profession of a teacher, which is related to understanding the essence of the pedagogical profession, with the active participation of the individual in pedagogical activity.

The study of psychological and pedagogical literature on this problem shows that there are different views on the structure of the concept of "professional interest", which are caused by the complexity of its functional nature. The results of the analysis allowed to distinguish in the structure of professional interest in the pedagogical activity of the future teacher of choreography three interrelated components: cognitive-cognitive, emotional-volitional and behavioral-activity.

**Key words:** *professional interest; pedagogical activity; structure, teacher of choreography*

Стаття надійшла до редакції 27.02.2019 р.

УДК 373.2.091:005.336.2

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2019.23.183294>

**СВІТЛАНА ЯЦЕНКО**

ORCID ID 0000-0002-9646-8841

Житомирський державний університет імені Івана Франка

## **УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

У статті охарактеризовано поняття «управління», «компетентність», «компетентнісний підхід», «професійна компетентність». На основі здійсненого аналізу наукових праць щодо формування професійної компетентності у майбутніх керівників закладів освіти поглиблено знання про сутність професійної компетентності керівника закладу дошкільної освіти. За критеріями пріоритетної компетентності виділено два стилі управління й охарактеризовано два типи керівників: з переважною комунікативною компетентністю і з переважною предметною компетентністю.

Виокремлено головну мету управлінської діяльності керівника закладів дошкільної освіти в нових умовах розвитку освіти, яка полягає в створенні умов, що забезпечують зростання особистості керівника.

**Ключові слова:** управління; компетентнісний підхід; компетентність; професійна компетентність; формування професійної компетентності; управління формуванням професійної компетентності

**Постановка проблеми.** До актуальних викликів XXI століття з упевненістю можна віднести нові вимоги до цілей, завдань, структури та змісту дошкільної освіти України, що пояснюється глобалізаційними процесами, змінами ціннісних орієнтацій та світоглядних позицій, прагненням нашої країни інтегруватися до європейського простору. Зазначене безперечно стосується професійної, зокрема, управлінської діяльності керівників закладів дошкільної освіти, що вимагає наявності відповідної компетенції, забезпечення її подальшого розвитку й вдосконалення.

Актуальність теми дослідження обумовлена також і тим, що формування професійної компетентності керівника закладу освіти у сучасних соціально-економічних умовах визначається пріоритетним завданням Нової української школи. Системність започаткованих процесів забезпечується і формування першої ланки освіти загалом. Вимоги, які висуваються державою до керівників нової генерації, зумовлюють необхідність випереджального розвитку освітньої галузі, модернізації управління освітою, якою передбачено підвищення компетентності управлінців усіх рівнів. Сучасні вимоги до рівня професійної кваліфікації керівних кадрів, компетентності та управлінської культури окреслюються також і запитами науково-технічного, цивілізаційного прогресу. Сьогодні потребує фахівця, який може не тільки оперувати власними знаннями, а й готовий змінюватися та адаптуватися до нових